Lærervejledning og kopisider til

Snak med en butiksassistent

Begynderdansk niveau A1-A2

Af Elina Maslo og Elsebeth Kristensen
Sprogcenter Nordvestjylland

INDHOLD

Forord 4
Formål og målgruppe 4
Teoretisk udgangspunkt for forløbet 5
Task-model 5
Undervisningsforløbets opbygning 7
Introduktion til de 4 undervisningsdage 7
Mulighed for differentiering af undervisningen 8

Snak med en butiksassistent 11
Introduktion til forløbet 11

Dag 1: Ord og udtryk i butikker 12
Opgave 1: Video · På shopping i en butik 12
Opgave 2: Genfortæl videoen · På shopping i en tøjbutik 13
Opgave 3: Match · Butikker 13
Opgave 4: Spørgsmål til dig · Dine erfaringer i butikker 14
Opgave 5: Lyt og skriv · Ord og udtryk i butikker 14
Opgave 6: Match · Hvor hører du disse ord og udtryk? 15
Opgave 7A: Sæt dialogen sammen · Hvad siger butiksassistenten og kunden? 15
Opgave 7B: Lyt og skriv · Hvilken butik er det? 16
Opgave 8: Udtale · Lær nye ord og udtryk udenad 17
Opgave 9: Hjemmearbejde · Lyt til sproget i butikker 17

Dag 2: Samtaler i butikker 18
Opgave 10: Repetition og opstart · Sprogbrug i butikker 18
Opgave 11: Sæt dialogen sammen · En samtale i en butik 18
Opgave 12A: Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker 19
Opgave 12B: Lyt og skriv · Hvilken butik er det? 20
Opgave 13: Evaluering af dig selv · I hvilke butikker kan du tale dansk? 20
Opgave 14: Udtale · Lær dialogen 21

Dag 3: Besøg i butikker 22
Opgave 15: Repetition og opstart · Samtaler i butikker 22
Opgave 16: Lav en dialog · Forbered dit besøg i en butik 22
Opgave 17: Besøg en butik · Tal med en butiksassistent 23
Opgave 18: Lyt og skriv ned · Din samtale i butikken 24

Dag 4: Evaluering af besøg i butikker 25
Opgave 19: Opstart · Klassens besøg i butikker 25
Opgave 20: Lyt og skriv · Klassens besøg i forskellige butikker 26
Opgave 21: Spørgsmål til dig · Din samtale i butikken 26
Opgave 22: Skriv en dialog · En ny samtale i en butik 27
Opgave 23: Evaluering · Hvad har du lært? 27
Opgave 24: Evaluering · Hvilke opgaver har du lavet? 28
Opgave 25: Evaluering · Hvad har du lært, og hvad vil du huske? 28

Kopisider 29

Kopiside 1	opgave 2: Video-dictogloss: På shopping i en tøjbutik	30
Kopiside 2.1	opgave 6: Liste over ord og udtryk til matchopgave	31
Kopiside 2.2	opgave 6: Liste over ord og udtryk til matchopgave	32
Kopiside 3.1	opgave 7A og 7B: Dialog 1	33
Kopiside 3.2	opgave 7A og 7B: Dialog 2	34
Kopiside 3.3	opgave 7A og 7B: Dialog 3	35
Kopiside 3.4	opgave 7A og 7B: Dialog 4	36
Kopiside 3.5	opgave 7A og 7B: Dialog 5	37
Kopiside 4	opgave 11: Replikker til samtale i en butik	38
Kopiside 5.1	opgave 12A og 12B: Samtale 1	39
Kopiside 5.2	opgave 12A og 12B: Samtale 2	40
Kopiside 5.3	opgave 12A og 12B: Samtale 3	41
Kopiside 5.4	opgave 12A og 12B: Samtale 4	42
Kopiside 5.5	opgave 12A og 12B: Samtale 5	43
Kopiside 5.6	opgave 12A og 12B: Samtale 6	44
Kopiside 5.7	opgave 12A og 12B: Samtale 7	45
Kopiside 5.8	opgave 12A og 12B: Samtale 8	46
Kopiside 5.9	opgave 12A og 12B: Samtale 9	47
Kopiside 5.10	opgave 12A og 12B: Samtale 10	48

FORORD

Denne lærervejledning beskriver undervisningsforløbet 'Snak med en butiksassistent'. I lærervejledningen kan du blandt andet læse om undervisningsforløbets formål og målgruppe, forløbets opbygning, dets teoretiske udgangspunkt, samt en beskrivelse af de enkelte opgaver. Du kan også få gode idéer til ekstra opgaver og inspiration til differentiering af din undervisning.

Forløbet er udarbejdet med udgangspunkt i en sprogbehovsanalyse, som er foretaget sammen med kursister på Sprogcenter Nordvestjylland. Sprogbehovsanalysen har afdækket kursisternes aktuelle sprogbehov på A1-niveau (modul 2.2.). Et af de handleområder[1], hvor de fleste kursister havde behov for at kunne bruge dansk, var at kunne snakke med butiksansatte. Blandt andre kommunikationsbehov fremhævede kursisterne fx at kunne tale med deres nabo, med deres barns pædagog eller lærer, med deres læge og med deres arbejdskolleger.

Forløbet 'Snak med en butiksassistent' er bygget op omkring konkrete besøg i butikker i lokalområdet omkring sprogcenteret. I første afprøvning af forløbet besøgte klassen i undervisningstiden en lokal genbrugsbutik, hvor læreren på forhånd havde lavet aftale om at komme på besøg. I anden afprøvning besøgte klassen forskellige butikker i det lokale indkøbscenter efter eget valg og uden forudgående aftale. Ved begge afprøvninger optog kursisterne deres samtaler med de butiksansatte som enten video eller audio.

Erfaringerne fra de to afprøvninger viste, at besøget med succes kunne gennemføres på begge måder, men at kursisterne havde behov for støtte til at spørge de butiksansatte om lov til at optage samtalen i forbindelse med besøget uden forudgående aftale. Det er derfor en god ide, at kursisterne får hjælp til at formulere spørgsmål om tilladelse til at optage deres samtaler, inden de besøger en butik, evt. i form af et fysisk stykke papir, der beskriver formålet med optagelsen, som de kan vise de butiksansatte. Det vil dermed også være muligt for kursisterne at gennemføre besøget uden for undervisningstiden.

FORMÅL OG MÅLGRUPPE

Undervisningsforløbet er målrettet kursister på Danskuddannelse 2 på A1-A2-niveau, men dele af materialet kan også benyttes på andre moduler på Danskuddannelse 2, samt i begynderundervisningen på Danskuddannelse 3.

Målet med 'Snak med en butiksassistent' er, at kursisterne opnår kendskab til og afprøver autentisk sprogbrug og de særlige sproghandlinger og sproglige udtryk, der finder sted i butikker, og at de bliver bedre til at gennemføre samtaler i butikker på dansk. I dette forløb er der indarbejdet et særligt fokus på kompetencen i at indgå i mundtlige interaktioner, herunder udvikling af lytte- og udtalefærdigheder.

1 I den handlingsorienterede tilgang til undervisning i sprog (action-oriented approach) refererer begrebet 'handleområde' til de konkrete sociale sammenhænge eller situationer, hvori sprogbrugere anvender deres sproglige kompetencer til at udføre forskellige handlinger og opgaver.

TEORETISK UDGANGSPUNKT FOR FORLØBET

For at understøtte udvikling af kursisternes sprogbrug, og ikke mindst samspillet mellem undervisningen og kursisternes sprogbrug uden for skolen, er dette forløb udviklet med inspiration fra den handlingsorienterede kommunikative tilgang til sprogundervisning[2]. Den handlingsorienterede tilgang er en videreudvikling af både den kommunikative og den taskbaserede tilgang, som begge tager udgangspunkt i en forståelse af, at vi lærer sprog, når vi bruger sprog i meningsfuld kommunikation. Den kommunikative taskbaserede undervisning er bygget op omkring en bestemt type opgaver kaldet 'tasks', der også kan betegnes som *sproglæringsopgaver*[3]. En task er en kommunikativ problemløsningsopgave, som er designet til at indeholde et problem, som skal løses gennem sproglig interaktion. Idéen bag den taksbaserede undervisning udtrykker Michael Svendsen-Pedersen således: "I en *task*-baseret sprogundervisning udnytter man således *task´*ens potentialer til at igangsætte en "autentisk", indholdsbaseret kommunikation for derigennem at udvikle elevernes kommunikative kompetencer"[4]. Task-opgaverne giver de sproglærende mulighed for at beskæftige sig med alle niveauer af den kommunikative kompetence.

For at understøtte udvikling af kursisternes sprogbrug, kombinerer forløbet både en række *sproglæringsopgaver* (tasks) og de såkaldte *sprogbrugsopgaver*. Sprogbrugsopgaverne har til formål at skabe plads til at afprøve forløbets sprog i virkeligheden og er inspireret af de sprogbrugsbaserede tilgange til sproglæring[5]. Med kombinationen af sproglæringsopgaver og sprogbrugsopgaver, som er sammensat i overensstemmelse med nedenstående task-model, er målet med dette undervisningsforløb at skabe de optimale rammer for, at kursisterne kan styrke og udvikle deres kommunikative kompetencer.

TASK-MODEL

Hver af de fire dage (undervisningsgange) i undervisningsforløbet er bygget op som en task-model med tre faser (før, under og efter)[6], som skal kunne gennemføres i løbet af den enkelte undervisningsgang, og som skal kunne fungere selvstændigt. Det betyder, at læreren med fordel kan planlægge at arbejde med en hel 'dag' svarende til en hel task-model pr. undervisningsgang (ca. 4 lektioner), hvis det er muligt. Fordelen ved at tilrettelægge undervisningen på denne måde er, at der derved tages højde for, at det ikke er alle kursister, der kan møde op til undervisningen hver gang.

2 Piccardo, Enrica and Brian North (2019). The Action-oriented Approach. A Dynamic Vision of Language Education. Multilingual Matters.

3 Den teoretiske tilgang, som ligger bag forløbet, er beskrevet i artiklen "Handlingsorienteret task-baseret kommunikativ undervisning" (Maslo, 2024), som er tilgængelig på hjemmesiden www.danskogproever.dk

4 Pedersen, Michael Svendsen (2019). Task-baseret kommunikativ undervisning. I: Gregersen, Annette Søndergaard (red.). Sprogfag i forandring – pædagogik og praksis. Samfundslitteratur, 3. udgave, bind 2, s. 55-78.

5 Eskildsen, Søren Wind og Johannes Wagner (2015). Sprogbrugsbaseret læring i en tosproget hverdag. En forskningsoversigt over sprogbrugsbaseret andetsprogstilegnelse og sprogpædagogiske implikationer. I: NyS, s. 71-104.

6 Willis, Jane (1996). A Framework for Task-Based Learning. Longman.

De tre faser i task-modellen rummer henholdsvis en før- under og efterfase:

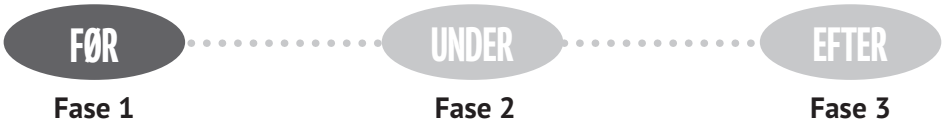

Hver af de tre faser kan indeholde en eller flere task-opgaver.

Fase 1 er en før-fase, som typisk vil indeholde forskellige forforståelsesopgaver, der forbereder kursisterne sprogligt og mentalt til dagens emne og aktiviteter. Det er opgaver, der tager udgangspunkt i kursisternes forhåndsviden om emnet, aktiverer deres ordforråd, samt giver mulighed for at generere nyt ordforråd til brug i under-fasen. I før-fasen vil kursisterne typisk møde tasks som matchopgaver, sorterings- og kategoriseringsopgaver, dictogloss m.fl. Formålet med disse opgaver er at aktivere det passive ordforråd, introducere nye ord og udtryk, skabe opmærksomhed på særlige sproglige strukturer og logikkerne bag sprogbrug – alt sammen som en sproglig forberedelse til det efterfølgende task-arbejde i under-fasen. Opgaverne i før-fasen giver læreren mulighed for at få øje på kursisternes sproglige færdigheder i forhold til, hvad der skal arbejdes med i forløbet. Denne viden vil læreren kunne trække på gennem hele forløbet.

Fase 2 er task-fasen. Her skal kursisterne løse en eller flere task-opgaver, hvor de skal kommunikere med et konkret formål og bruge sprog til at indgå i meningsfuld kommunikation. Task-opgaverne i denne fase kan fx være informationskløft-, problemløsnings-, puslespilopgaver samt forskellige typer kreative produktive opgaver, hvor man arbejder mod et sprogligt produkt, fx at forberede en samtale, at forberede en præsentation osv.

Fase 3 er en efter-fase, hvor der efterbearbejdes og følges op på opgaverne fra fase 1 og 2 ved at have fokus på kursisternes sprogbrug fra fase 1 og 2 (fokus på form), samt et fokus på selve læringsprocessen. Formålet med opgaverne med fokus på form er, at kursisterne får mulighed for at bearbejde de nye sproglige strukturer. Formålet med opgaverne med fokus på læreprocessen er at give kursisten mulighed for at reflektere over det tilegnede – hvad har jeg lært, hvad var svært eller nemt? Denne fase kan ofte planlægges som selvstændigt arbejde i klassen eller uden for klassen, fx som studiecenter- eller hjemmearbejde. I dette materiale er der på forhånd valgt et sprogligt fokus, som kan være relevant for samtaler i butikker og de særlige sproghandlinger og ord og udtryk, der kan optræde her. Læreren kan dog med fordel i denne fase også tage fat i de områder, som er dukket op i løbet af opgaveløsningen på den pågældende undervisningsdag og de kommunikative behov, som kursisterne har givet udtrykt for er relevante for dem i de konkrete sammenhænge i løbet af forløbet. Dvs. at man som lærer løbende kan spørge sig selv gennem forløbet: Hvor har de største sproglige udfordringer været? Hvilke andre sproglige behov har kursisterne? Hvad skal forklares og arbejdes med yderligere? Er der et gennemgående fokusområde, som alle på holdet har behov for at lære mere om? Hvad skal vi arbejde sammen om i klassen, og hvad skal de enkelte kursister arbejde med selvstændigt?

UNDERVISNINGSFORLØBETS OPBYGNING

Forløbet 'Snak med en butiksassistent' består af fire undervisningsgange (eller dage, som de kaldes i selve materialet), hvor en undervisningsgang svarer til ca. 4 lektioner á 45 min. Der kan med fordel planlægges arbejde med forløbets indhold imellem mødegangene som fx onlineundervisning eller selvstændigt arbejde hjemme eller i studiecenter. Forløbet er opbygget således:

Dag 1 Introduktion til forløbet og til autentisk sprogbrug i butikker med fokus på ord og udtryk

Dag 2 Autentisk sprogbrug i butikker med fokus på samtale- og dialogstrukturer

Dag 3 Besøg i en butik

Dag 4 Bearbejdning af sprogbrug fra besøget i butikken og evaluering af forløbet

INTRODUKTION TIL DE 4 UNDERVISNINGSDAGE

Dag 1: Ord og udtryk i butikker

Dag 1 skal medvirke til at skabe forforståelse og aktivere det sprog, kursisterne allerede har i forhold til det aktuelle handleområde (forløbets emne), samt forberede kursisterne sprogligt til arbejdet med de efterfølgende dage i forløbet. Opgaverne på dag 1 skaber på forskellig vis plads til refleksion over kursisternes egne erfaringer med at handle i butikker og giver dem mulighed for at lære det ordforråd, som de får brug for i løbet af undervisningsforløbet.

Den første undervisningsdag indledes med, at kursisterne introduceres til målene med undervisningsforløbet. Herefter ser kursisterne en video med en kunde, som køber en kjole i en tøjbutik. Denne video fungerer som en introduktion til emnet og giver et indblik i den kontekst, som kursisterne skal lære at navigere i sprogligt i dette forløb. Efterfølgende præsenteres kursisterne for en række ord og udtryk, som de formentlig har hørt i butikker i Danmark, men som de måske har undret sig over. Formålet med opgaverne på Dag 1 er at fremme kursisternes opmærksomhed på sprogbrug i butikker. Gennem arbejdet med en række forskellige dialoger fra forskellige butikker (skobutik, tøjbutik, bager, isenkræmmer og Matas) arbejdes der også med nogle af de særlige ord og udtryk, som er kendetegnende for butiksområdet. Dagen afsluttes med fokus på form, hvor der arbejdes med udtale af nogle af de mest frekvente af disse særlige ord og udtryk.

Den første dag indeholder flere opgaver end forløbets resterende dage, fordi vi som forfattere har skønnet det nødvendigt, at kursister på dette niveau (A1/A2) fra begyndelsen får en grundig introduktion til emnet og forløbet. Som lærer kan man derfor også godt vælge at bruge længere tid på indholdet og lade Dag 1 strække sig over fx to undervisningsgange, eller man kan vælge at fordele indholdet anderledes ved evt. at springe enkelte opgaver over og vende tilbage til dem senere i forløbet.

Dag 2: Samtaler i butikker

På dag 2 er der fokus på samtale- og dialogstrukturer i autentiske sprogbrugssituationer i forskellige butikker. Formålet med dagen er at klæde kursisterne på til at kunne deltage i forskellige typer af samtaler i butikker, samt rette sproglig opmærksomhed på autentiske samtaler.

Dagen indledes med en opsamling fra dag 1, hvor der også sættes fokus på kursisternes individuelle erfaringer med samtaler i butikker. Denne opsamling kan samtidig fungere som en introduktion til dag 2 for de kursister, som ikke var til stede på dag 1, så også disse kursister får mulighed for at deltage aktivt i forløbet på lige fod med de andre. I løbet af dagen arbejdes der med opbygning af og strukturer i samtaler i butikker med eksempler fra forskellige butikker (slagterforretning, cykelforretning, kiosk, supermarked, H&M, skobutik, tøjbutik, byggemarked og apotek), samt individuelle erfaringer med at bruge dansk i butikker. Dagen afsluttes med fokus på form, hvor der arbejdes med udtale og sproghandlinger fra samtalen i en slagterforretning.

Dag 3: Besøg i butikker

Dag 3 har fokus på forberedelse og afprøvning af konkret sprogbrug i butikker. Kursisterne forbereder de samtaler, som de individuelt vil afprøve ved besøg i butikker. På Dag 3 er der indlagt tid til at butikkerne besøges i undervisningstiden, men et alternativ til det er at gøre det uden for undervisningen – afhængigt af klassens behov, muligheder og niveau. Kursisterne optager deres samtaler i butikkerne til brug for det videre arbejde på Dag 4.

Dag 4: Evaluering af besøg i butikker

Dag 4 har analyse af sprogbrug og refleksion over sproglæring i fokus. Kursisterne arbejder videre med deres optagelse af den samtale, som de har haft i butikken. De analyserer den og arbejder videre med ordforråd, opbygning af samtalen mm. for på den måde at reflektere over, hvordan de kan forbedre deres sprogbrug.

Dag 4 afsluttes med evaluering af det samlede forløb i forhold til egen sproglæring.

MULIGHED FOR DIFFERENTIERING AF UNDERVISNINGEN

Undervisningsforløbet 'Snak med en butiksassistent' består hovedsageligt af task-opgaver og langt de fleste task-opgaver rummer plads til differentiering af undervisningen på flere niveauer. Derfor er det også i dette undervisningsforløb muligt at imødekomme og rumme flere moduler og danskuddannelser i undervisningen. Undervisningsdifferentiering i forløbet kan fx gennemføres på følgende forskellige måder:

Differentiering ved hjælp af gruppesammensætning

Læreren kan ved opgaver, der skal løses i grupper (eller par), sammensætte grupperne ud fra forskellige kriterier i forhold til, hvad der giver mest mening på holdet. Måske skal kursister, der er på et sprogligt højere niveau udfordre hinanden og være i gruppe sammen? Måske skal de mere erfarne sprogbrugere hjælpe de mindre erfarne? Måske skal kursister med samme sprog arbejde i

gruppe sammen og have glæde af deres fælles sproglige ressourcer?[7] Det er nogle af de spørgsmål, man som lærer kan stille sig selv, når man skal organisere par- og gruppearbejde i undervisningen.

Differentiering ved hjælp af tid

En anden måde at differentiere på er ved hjælp af tid. Nogle kursister kan fx få mulighed for at bruge mere tid på opgaverne end andre kursister. Læreren kan sammensætte og planlægge arbejdet i grupperne på forhånd og sætte en defineret tidsramme for opgaveløsningen for de forskellige grupper.

Differentiering ved hjælp af mængden af sprog

Læreren kan differentiere i forhold til hvor meget og hvor nuanceret sprog der arbejdes med i de forskellige grupper, både i opgaveløsningsprocessen og i det endelige produkt. I opgaveløsningsprocessen kan læreren vælge at differentiere i forhold til fx hvor mange sproglig udtryk kursisterne arbejde skal med. I forbindelse med det sproglige produkt kan der være tale om forskellig længde af teksten, forskellige krav til nuancegraden eller forskellige krav til sproglig korrekthed.

Dette arbejde kan fx organiseres i såkaldte "skriv-med-grupper", når fx lytteopgaver og video bliver afspillet. De forskellige "skriv-med-grupper" kan inddeles efter kursisternes forskellige behov og niveau, hvor nogle kursister fx kan nøjes med at notere enkelte sætninger eller *nøgleord* ned undervejs, mens andre kan skrive mere ned og afslutte med at bearbejde det til et nuanceret referat eller en længere fortælling om handlingen fra den afspillede lytteopgave eller video. Differentiering i "skriv-med-grupper", hvor mængden af sprog og kursisternes forskellige niveauer danner rammen for gruppedannelsen, kan skabe rum for at kursisterne bliver udfordret på forskellige niveauer i forhold til deres kommunikative kompetence.

Differentiering ved hjælp af supplerende sproglig hjælp

Læreren kan med udgangspunkt i sit kendskab til kursisterne forberede ekstra sproglig hjælp til de kursister, der har behov for det. Den sproglige hjælp kan være ordkort, skemaer over sætningsstrukturer, oversigt over pronomener osv. – alt det som kan hjælpe kursisterne med at skabe kognitivt overskud til at arbejde med indholdet i undervisningen og få så meget "form" som muligt foræret. For eksempel er der formuleret sproglig hjælp til kursisterne i materialet i forbindelse med forberedelsen til besøget i butikken. Her har vi valgt at skrive hele sætninger som sproghjælp. Man kan som lærer også vælge at formulere hele sætninger, eller blot nogle sætningsstartere som sproglig hjælp til enkelte opgaver i forløbet.[8]

7 Nyere teorier om translanguaging argumenterer for, at de lærende kan løse en mere kompleks sproglig opgave og med bedre resultat, hvis de får mulighed for at løse opgaven på et fælles sprog, som de føler sig hjemme i.

8 Find inspiration til sproghjælp i bogen "Broen til fagsproget" af Helene Thise og Katja Vilien (2019).

Differentiering ved hjælp af gentagelse og spørgestuktur

Læreren differentierer ved hjælp af sin måde at tale med kursisterne *på* og ved at lade dem "strække sproget"[9], dvs. ved at give plads til at kursisterne omformulerer og gentager og ved selv at genbruge og justere kursisternes svar i sin sproglige feedback. Læreren stiller åbne spørgsmål og er nysgerrig på kursisternes erfaringer, giver plads til udveksling af forskellige erfaringer, opfordrer alle kursisterne til at deltage i samtalen.

Differentiering ved hjælp af adgang til informationer

De fleste informationskløftopgaver foregår i par eller grupper og kan løses på forskellige måder i forhold til deres sværhedsgrad. Den nemme udgave vil som udgangspunkt ligne et puslespil, hvor alle kort ligger fremme og kursisterne skal organisere dem på en meningsfuld måde enten i en rækkefølge eller ved at sortere dem i kategorier. Den svære udgave vil være, når kursisterne ikke må vise deres kort til hinanden, og i stedet kun må *læse* deres kort *højt for* hinanden (eller beskrive, hvis det er et billede) og f*ørst bagefter* må lægge deres kort på bordet og læse og ordne dem i forhold til resten af kortene på bordet.

9 "At strække sproget" kan beskrives som den proces, hvor kursisterne bliver udfordret til at bruge deres sproglige færdigheder på nye og mere komplekse måder, ofte ud over deres nuværende "komfortzone", hvilket skønnes at være sprogudviklende.

Snak med en butiksassistent

INTRODUKTION TIL FORLØBET

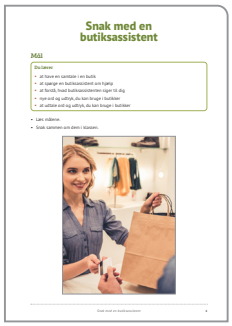

Fase:	1. undervisningsgang, introduktion
Opgavetype:	introduktion
Organisering:	fælles i klassen
Materialer:	undervisningsmaterialets indholdsfortegnelse side 3 og læringsmål side 4

Formål og instruktion

Læreren introducerer til forløbet og læringsmålene, inden klassen tager fat på arbejdet med de konkrete opgaver.

1. Introducer kursisterne til forløbet, og fortæl dem, at de i dette forløb skal arbejde med indkøbssituationer i forskellige butikker, og at de skal besøge en butik og snakke dansk med den person, som arbejder i butikken (butiksassistenten).
2. Gennemgå læringsmålene i plenum. Kursisterne kan med fordel tale om læringsmålene på deres eget sprog i sproggrupper og/eller bruge Google Translate til at oversætte læringsmålene. Vis kursisterne de sidste sider i undervisningsmaterialet (side 28-31), så de er forberedt på, at der vil blive samlet op på opgaverne i en ret detaljeret form.
3. Fortæl kursisterne, at de i dag skal arbejde med at lære nogle af de særlige ord og udtryk, som kan bruges i butikker.
4. Gør kursisterne opmærksomme på, at bortset fra at forstå læringsmålene i begyndelsen af forløbet, er det ikke hensigtsmæssigt at bruge Google Translate eller telefonens scannefunktion i arbejdet med opgaverne i materialet. Opgaverne er designet sådan, at kursisterne selv skal tænke og trække på alle deres ressourcer i opgaveløsningssituationen, hvilket vil øge deres muligheder for sproglæring. Fortæl kursisterne, at man lærer sprog, når man er opmærksom på sprog, når man tænker over, hvad ordene betyder i forskellige kontekster, og når man bruger dem i nye kontekster. Ved at scanne og oversætte sproget i materialet, vil kursisten kunne løse de fleste af materialets opgaver udelukkende på eget modersmål og vil derved fratage sig selv muligheden for at lære det, som ellers ville kunne læres gennem dette forløb.
5. Opfordr kursisterne til at bruge andre sprog mundtligt, når de forhandler med hinanden i selve opgaveløsningssituationen.

Forberedelse

Læreren sætter sig ind i undervisningsmaterialet, inden forløbet sættes i gang. Hvis der er mulighed for det, kan holdet tage på tur i butikker i lokalområdet for at lave nogle observationer af autentisk sprogbrug. Læreren overvejer muligheder for par- og gruppedannelse på det aktuelle hold. Hvad vil give mest mening i forhold til de forskellige opgaver? Skal kursisterne deles op efter niveau, sprog, kendskab til hinanden eller andre forhold? Find mere inspiration i afsnittet om undervisningsdifferentiering.

Dag 1: Ord og udtryk i butikker

DAG 1 – OPGAVE 1:
Video · På shopping i en butik

Ord og udtryk i butikker

Video: På shopping i en butik

Svar på 3 spørgsmål:

1. Hvem er personerne?
2. Hvor er de henne?
3. Hvad snakker de om?

Fase:	1. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	videounderstøttet fokuseret lytteforståelse
Organisering:	fælles i klassen og pararbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet side 5 og video

Formål og instruktion
Formålet med opgaven er, at introducere kursisterne til det nye emne ved at vise dem et eksempel på den sprogbrug, som de skal arbejde med il forløbet. Formålet er herudover at skabe rum for, at den enkelte kursist kan aktivere sin forforståelse om emnet, begynde at reflektere over egne erfaringer, aktivere det ordforråd, som han/hun allerede har om emnet, samt begynde at etablere en bank af ord og udtryk, som kan bruges i de efterfølgende opgaver. Opgaven er en videounderstøttet fokuseret lytteopgave, hvor kursisterne ser en video og i par svarer på 3 simple spørgsmål. Spørgsmålene er formuleret sådan, at svaret ikke kræver, at kursisterne skal kunne forstå alle ord i videoen.

Opgaven giver (som enhver anden før-fase-opgave) læreren mulighed for at få øje på kursisternes sproglige færdigheder i forhold til, hvad der skal arbejdes med i forløbet. Denne viden vil læreren kunne trække på gennem hele forløbet.

Forberedelse
Læreren ser videoen inden undervisningen. Læreren kan med fordel uploade videoen på skolens læringsplatform efter undervisningen (for eksempel versionen med undertekster), så kursisterne selv kan arbejde videre med materialet derhjemme.

Ekstra
I denne opgave bliver videoens potentiale ikke udtømt, da formålet med opgave 1 blot er at åbne emnet. Læreren kan vælge at lave flere supplerende opgaver til videoen og på den måde arbejde mere i dybden med den. For eksempel kan man vende tilbage til videoen efter dag 2 og arbejde mere med videoens indhold og form i opgaver hvor:

- Læreren tager stillbilleder af situationer fra filmen og beder kursisterne om at lægge dem i en meningsfuld rækkefølge
- Læreren skriver korte tekster til stillbillederne og beder kursisterne om at matche billede og tekst (opgaven kan gøres sværere ved at lade kursisterne selv skrive teksterne, eller ved at indsætte ekstra billeder eller tekster, som ikke skal bruges. Jo flere af dem, jo sværere bliver opgaven)
- Læreren beder kursisterne om at transskribere videoen
- Læreren beder kursisterne om at snakke over videoen med originallyden slukket
- Klassen arbejder med begreber som 'størrelse', 'materiale', 'længde', 'pris' osv. med udgangspunkt i filmen.

DAG 1 – OPGAVE 2:
Genfortæl videoen · På shopping i en tøjbutik

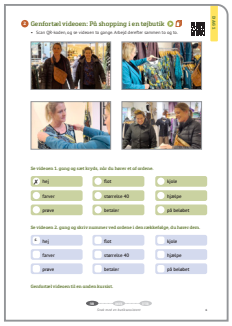

Fase:	1. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	video-dictogloss
Organisering:	individuelt arbejde og pararbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 6 og video

Formål og instruktion
Denne opgave er en fortsættelse af opgave 1 og er en form for dictogloss, hvor kursisterne ved hjælp af nøgleord stilladseres til mundtligt at kunne gengive handlingen fra filmen – igen uden at det kræver, at kursisterne kan forstå alle ordene i videoen. Opgavens form er tilpasset forløbets fokus på mundtlighed, derfor skal videoen genfortælles mundtligt og ikke skriftligt, som man ellers ville gøre i en traditionel dictogloss.

Forberedelse
Læreren overvejer på forhånd om undervisningen fx skal differentieres ved at fordele nogle af de mere erfarne kursister med et højere sprogligt niveau i "skriv-med-grupper".

Ekstra
Til de mere erfarne kursister er der desuden udviklet en ekstra opgaveside, hvor de kan arbejde med en skriftlig genfortælling af videoen. Denne opgave findes på kopiside 1. Se desuden de fem opgaveforslag til ekstraopgaver til videoen under 'Dag 1- Opgave 1'.

DAG 1 – OPGAVE 3:
Match · Butikker

Fase:	1. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	match-opgave
Organisering:	par- eller gruppearbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 7

Formål og instruktion
Formålet med opgaven er at aktivere kursisternes ordforråd og viden om butikker som optakt til den efterfølgende opgave, hvor kursisterne skal tale sammen om deres egne erfaringer med at handle og tale dansk i butikker.

Forberedelse
Brug materialet.

Ekstra
Læreren kan vælge at printe billederne af butikker fra kompendiet samt nogle andre billeder af butikker, gerne fra lokalområdet, og lave et kommunikativt spil, hvor kursisterne sætter billederne i prioriteret rækkefølge i forhold til, hvilke butikker de foretrækker at handle i. Bagefter kan kursisterne på skift begrunde, hvorfor de kan lide at handle i netop de butikker. Man kan også få kursisterne til selv at lave sådan et spil med billeder fra forskellige slags butikker.

DAG 1 – OPGAVE 4:
Spørgsmål til dig · Dine erfaringer i butikker

Fase:	1. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	refleksion og samtale om egne erfaringer
Organisering:	individuelt arbejde, pararbejde og fælles opsamling i klassen
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 7

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er at give kursisten mulighed for at reflektere over deres egne erfaringer med at bruge dansk inden for handleområdet (emnet) indkøbssituationer. Ved at få kursisternes erfaringer frem allerede fra starten, vil det være muligt for læreren i højere grad at tage udgangspunkt i og målrette forløbet til den enkelte kursist og skabe plads til kursistens sproglige og kulturelle erfaringer. De fleste mennesker har lettere ved at lære noget nyt, når det nye kan kobles til det, man allerede ved og kan, eller det man har erfaring med.

Forberedelse
Læreren forbereder hvilke par, der skal arbejde sammen, og organiserer en fælles opsamling i klassen.

DAG 1 – OPGAVE 5:
Lyt og skriv · Ord og udtryk i butikker

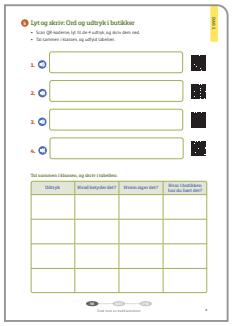

Fase:	1. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	lytteforståelse med fokus på ordforråd
Organisering:	individuelt arbejde og fælles opsamling i klassen
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 8 og lydfil

Formål og instruktion
Denne opgave fungerer som en slags appetitvækker, så kursisterne får lyst til at lytte opmærksomt og forsøge at tyde, hvad forskellige ord og udtryk i butikker betyder. På den måde arbejdes der intensivt med sproglig opmærksomhed. Udtrykkene er udvalgt med udgangspunkt i et studie om nyankomnes erfaringer med at høre dansk i Danmark. De udvalgte ord og udtryk er indtalt i et taletempo, som svarer til det man ofte vil høre i butikker. Opgaven er en ordforrådsopgave og en opgave i sproglig opmærksomhed, der også indeholder lytning.

Forberedelse
Læreren lytter til lydfilen og forbereder organiseringen af en klassesamtale, hvor kursisterne kan dele deres erfaringer med ord og udtryk, som de har hørt i butikker.

Ekstra:
Læreren kan efterfølgende arbejde videre med opgave 5 og spørge kursisterne, om de har hørt andre ord og udtryk i butikker, samt i hvilke butikker.

DAG 1 – OPGAVE 6:

Match · Hvor hører du disse ord og udtryk?

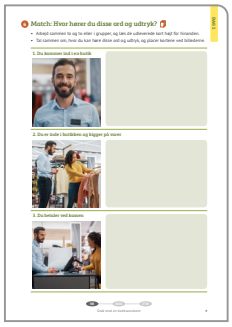

Fase:	1. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	sorteringsopgave
Organisering:	par- eller gruppearbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 9 og 31 kort med ord og udtryk, kopiside 2

Formål og instruktion

Formålet med denne opgave er at zoome ind på sprogbrug i butikker. Det er en sproglæringsopgave, hvor kursisterne både møder nogle nye og nogle af de udtryk, som de har hørt tidligere, med det formål at opnå en bedre forståelse, samt lære nye udtryk. Sproglæringsopgavers formål er desuden at sætte tænkning og læring i gang, mens kursisterne løser opgaven, for derved at skabe mulighed for at læring finder sted, når kursisten tænker over, hvilke af de tre kategorier hver enkelt udtryk skal sorteres i. Flere af de udvalgte udtryk kan passe i mere end én af kategorierne, hvilket kræver at kursisterne forhandler om en fælles løsning. Der kan derved skabes kommunikationsbehov i selve opgaveløsningssituationen, især når kursisterne er uenige. Udtrykkene vil kursisterne også kunne bruge, når de skal rekonstruere dialoger senere i forløbet. Udtrykkene fra denne opgave er kopieret ind som opgave 8 i selve materialet, hvor kursisterne kan lytte til alle udtrykkene og øve dem derhjemme.

Forberedelse

Læreren printer og klipper udtrykkene ud i forhold til det antal par eller grupper, der er i klassen. Man kan evt. markere hvert sæt med en farve eller andet, så det er nemmere at sortere, hvis kursisterne kommer til at blande deres kort sammen.

DAG 1 – OPGAVE 7A:

Sæt dialogen sammen · Hvad siger butiksassistenten og kunden?

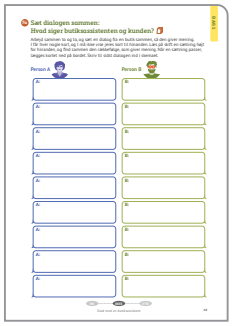

Fase:	1. undervisningsgang, under-fase
Opgavetype:	informationskløft, match-opgave
Organisering:	pararbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 10 og fem dialoger (skobutik, bager, tøjbutik, isenkræmmer, Matas), kopiside 3

Formål og instruktion

Formålet med denne opgave er, at kursisterne opnår en begyndende forståelse for opbygning og sammenhæng i den type samtaler, der foregår i butikker. Det er en informationskløftopgave, som kræver, at kursisterne taler sammen for at løse opgaven. Kursisterne skal både anvende læse-, lytte- og spørgestrategier for at løse opgaven. Kursisterne deles op i par, og hvert par skal arbejde sammen om at sætte en dialog fra en af de fem butikker rigtigt sammen. Ved hvert par får den ene kursist udleveret alle dialogens A-udsagn og den anden alle dialogens B-udsagn, og de skal nu finde den rigtige rækkefølge.

Forberedelse
Læreren printer de fem dialoger i antal i forhold til par og klipper dem op i A-udsagn og B-udsagn. A- og B-udsagnene deles fra hinanden. Den ene kursist får udleveret alle dialogens A-udsagn og den anden alle dialogens B-udsagn.

DAG 1 – OPGAVE 7B:
Lyt og skriv · Hvilken butik er det?

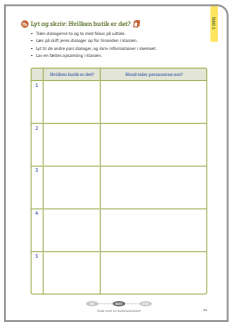

Fase:	1. undervisningsgang, under-fase
Opgavetype:	udtale og aktiv lytning
Organisering:	pararbejde og fælles opsamling i klassen
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 11 og fem dialoger, kopiside 3

Formål og instruktion
I denne opgave arbejdes der videre med de samme fem dialoger som i opgave 7a. Formålet med opgaven er, at kursisterne øver sig i udtale og i at tale klart og tydeligt, så de senere på egen hånd kan gennemføre en lignende samtale i en butik. I dette forløb er der også fokus på, at kursisterne øver sig i at turde stille sig op og læse højt eller fremlægge for klassen. Hvis klassen er stor, kan dette arbejde med fordel begynde i mindre grupper. Det at turde tale klart, højt og tydeligt får en stor betydning for kursisternes muligheder for at deltage i afprøvningen i en reel sprogbrugssituation senere i forløbet.

Mens kursisterne to og to på skift læser eller fremfører deres dialog, noterer de andre kursister deres svar i skemaet i undervisningsmaterialet. Der arbejdes derfor også med evnen til at lytte fokuseret og uddrage de vigtigste informationer fra en samtale.

Forberedelse
Læreren bruger skemaet i undervisningsmaterialet, og overvejer på forhånd, hvordan der kan dannes par. Læreren planlægger, hvordan der skal arbejdes med at forbedre kursisternes udtale og mundtlige præsentationer.

Ekstra
Læreren kan efterfølgende bede kursisten om at skrive en kort tekst om en eller flere af dialogerne, fx: *Kunden er i en butik. Det er en tøjbutik…*

DAG 1 – OPGAVE 8:
Udtale · Lær nye ord og udtryk udenad

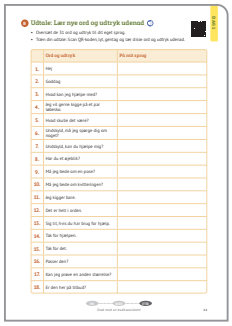

Fase:	1. undervisningsgang, efter-fase
Opgavetype:	udtaletræning
Organisering:	individuelt arbejde (evt. hjemmearbejde)
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 12 og lydfil

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er at give kursisterne mulighed for at arbejde med deres udtale og lære de nye ord og udtryk udenad. Det er en efter-fase-opgave, hvor det sproglige indhold repeteres og automatiseres. Fokus i opgaven er derfor på udtaletræning og repetition af ordforråd.

Forberedelse
Læreren lytter til lydfilerne og forbereder arbejdet med udtale.

DAG 1 – OPGAVE 9:
Hjemmearbejde · Lyt til sproget i butikker

Fase:	1. undervisningsgang, efter-fase
Opgavetype:	projektopgave
Organisering:	selvstændigt arbejde, hvor kursisterne skal ud og lytte til sprogbrug i en reel sprogbrugssituation
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 13 og kursisternes telefoner

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er at opfordre kursisterne til sproglig opmærksomhed i deres dagligdag. Opgaven indgår som introduktion til dag 2. Det kan være, at kursisterne får optaget en hel samtale, som man vil kunne afspille i klassen. Det kan også være, at kursisterne får skrevet nogle ord og udtryk ned, som de har hørt i butikkerne. Begge dele er et meget godt udgangspunkt for den kommende undervisningsgang. Denne opgave kan bruges som hjemmearbejde i forbindelse med en hvilken som helst dag i forløbet, og også gerne flere gange i løbet af forløbet.

Forberedelse
Læreren laver en seddel til kursisterne, hvor de beder en butiksassistent og en kunde om lov til at optage.

(*Eksempeltekst: Jeg lærer dansk på en sprogskole. Må jeg optage jeres samtale på min mobil? Jeg skal bruge den til mit hjemmearbejde på sprogskolen, så jeg bliver bedre til dansk.)*

Læreren vælger en samtale eller nogle stikord, som hun har i baghånden til dag 2 som plan B, hvis kursisterne ikke selv kommer med noget indhold.

Dag 2: Samtaler i butikker

DAG 2 – OPGAVE 10:
Repetition og opstart · Sprogbrug i butikker

Fase:	2. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	gruppe- eller klassesamtale
Organisering:	fælles i klassen eller i grupper
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 14 og kursisternes optagelser eller indsamlede dialoger fra opgave 9

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er at samle op på ord og udtryk fra Dag 1, da kursisterne får brug for disse i resten af forløbet. Opgaven med repetition og opstart fungerer også som introduktion til Dag 2 og forløbet for de kursister, som ikke har deltaget i undervisningen på Dag 1. Læreren organiserer en klassesamtale eller samtaler i grupper, og stilladserer kursisterne fx ved at stille åbne spørgsmål. Læreren trækker desuden på det indhold/sprog, som kursisterne har indsamlet som hjemmearbejde i opgave 9.

Forberedelse
Læreren forbereder undervisningen ud fra, at det ikke er alle kursister i klassen, der har lyttet til sproget i butikker (opgave 9), eller har haft mulighed for at optage en samtale og/eller notere ord og udtryk fra butikker. Læreren sørger for, at alle kursister efterfølgende kan få adgang til de optagede og indsamlede samtaler.

DAG 2 – OPGAVE 11:
Sæt dialogen sammen · En samtale i en butik

Fase:	2. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	informationskløft
Organisering:	pararbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 14 og dialogkort, kopiside 4

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er, at kursisterne opnår større forståelse for opbygning og sammenhæng i den type samtaler, der foregår i butikker, og at de får adgang til nogle af de sproghandlinger, som de får brug for i butikker. Det er en informationskløftopgave, som kræver, at kursisterne taler sammen for at løse opgaven. En samtale hos en slagter er klippet i stykker, og kursisterne skal samle samtalen. For at hjælpe kursisterne, og for at have fokus på diskurserne i samtalen, er der et skema i undervisningsmaterialet, hvor replikkerne kan sættes ind (hilsen, information om varen osv.). Arbejdet kan afsluttes med, at kursisterne læser deres samlede dialoger for hele klassen eller i grupper, afhængig af klassestørrelse.

Forberedelse
Læreren printer og klipper dialogkortene i forhold til antallet af par i klassen. Man kan evt. markere hvert sæt med en farve eller andet, så det er nemmere at sortere, hvis kursisterne kommer til at blande deres kort sammen.

DAG 2 – OPGAVE 12A:
Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

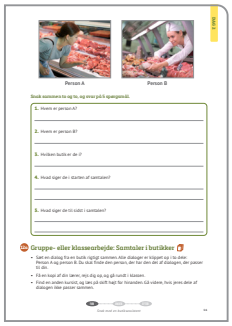

Fase:	2. undervisningsgang, under-fase
Opgavetype:	match-opgave, informationskløft
Organisering:	alle kursister rejser sig og går rundt i klassen
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 16 og dialogkort, kopiside 5

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er, at kursisterne øver sig i at forstå meningen i en samtale uden at kunne forstå alle ordene. Der er 10 dialoger (cykelforretning, 2 x kiosk, 2 x supermarked, H&M, skobutik, tøjbutik, byggemarked og apotek), som er delt i to dele med henholdsvis alle dialogens A-udsagn og B-udsagn. Kortene fordeles mellem kursisterne. De mindre erfarne kursister får et kort, de mere erfarne kan få flere kort. Kursisterne går rundt i klassen, finder en makker og læser deres del af dialogen op. Dette fortsætter, indtil alle kursister har fundet deres rigtige makker.

Forberedelse
Læreren printer og klipper alle dialogkort. Der er 20 kort i alt (10 kort med A-udsagn og 10 med B-udsagn), altså 10 dialoger, som er klippet over i A-sider og B-sider. Kursisterne skal ikke informeres på forhånd om, hvilke emner samtalerne handler om.

Ekstra:
Kursisterne kan bytte kort flere gange, når de har fundet den rigtige makker. På den måde kommer de til at læse flere dialoger.

DAG 2 – OPGAVE 12B:

Lyt og skriv · Hvilken butik er det?

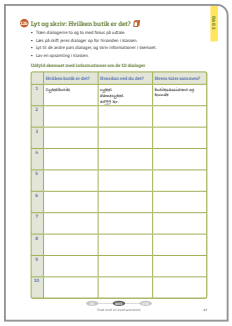

Fase:	2. undervisningsgang, under-fase
Opgavetype:	udtale og aktiv lytning
Organisering:	pararbejde og individuelt arbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 17 og dialogkort, kopiside 5

Formål og instruktion

I denne opgave arbejdes der videre med de samme dialoger som i opgave 12a. Formålet med opgaven er, at kursisterne øver sig i udtale og i at tale klart og tydeligt, samt at træne evnen til at lytte fokuseret og uddrage de vigtigste informationer fra en samtale. Herudover er formålet at skabe mere bevidsthed om sprogbrug og sproglæring, samt at evaluere kursisternes læring. Ved at markere, hvilke butikker der er tale om i hvilke dialoger, får både læreren og kursisterne en fornemmelse af, hvad de allerede har lært i forløbet. Disse informationer kan bruges af læreren til at planlægge det resterende forløb.

Forberedelse

Læreren skriver post its med numre for at markere tal på dialogerne. Læreren stilladserer arbejdet med skemaet. . Hvis denne opgavetype er ny for kursisterne, får de nok brug for meget stilladsering. Læreren kan stilladsere ved at vise nogle eksempler, eller ved at lave et eksempel sammen med hele klassen på tavlen inden kursisterne går i gang på egen hånd i grupperne med støtte fra læreren.

DAG 2 – OPGAVE 13:

Evaluering af dig selv · I hvilke butikker kan du tale dansk?

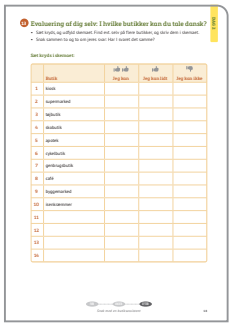

Fase:	2. undervisningsgang, efter-fase
Opgavetype:	selvevaluering
Organisering:	individuelt arbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 18

Formål og instruktion

Formålet med denne opgave er, at kursisterne skal evaluere egen sprogfærdighed – hvilke butikker kan de allerede tale dansk i, og hvilke kan de ikke. Læreren kan bruge denne viden til at justere indholdet i den kommende undervisning.

Forberedelse

Læreren overvejer, hvordan selvevalueringsopgaven skal præsenteres, og hvordan der skal samles op på evalueringen med kursisterne.

DAG 2 – OPGAVE 14:
Udtale · Lær dialogen

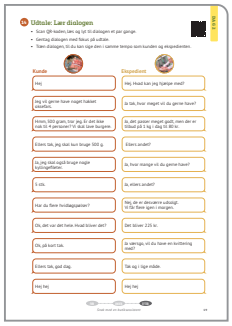

Fase:	2. undervisningsgang, efter-fase
Opgavetype:	udtaletræning
Organisering:	individuelt arbejde (evt. hjemmearbejde)
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 19 og lydfil

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er at arbejde med udtale og form i den dialog, som kursisterne har arbejdet med i klassen i opgave 11. Fokus er på udtale, og derfor kan kursisterne med fordel følge denne fremgangsmåde:

1. Lyt til dialogen med fokus på udtale
2. Lyt og læs med samtidig med optagelsen
3. Lyt og gentag efter optagelsen
4. Læs selv og lær dialogen

Forberedelse
Læreren hører lydfilerne og overvejer, hvordan der skal arbejdes med udtale og gives feedback til kursisterne.

Dag 3: Besøg i butikker

DAG 3 – OPGAVE 15:
Repetition og opstart · Samtaler i butikker

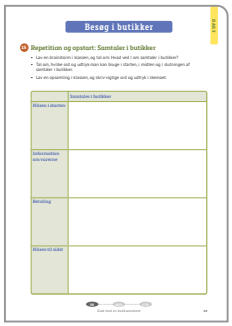

Fase:	3. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	brainstorm i klassen og klassesamtale
Organisering:	fælles i klassen
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 20

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er at samle op på kursisternes eksperimenter med sprogbrug i butikkerne og zoome ind på dagens fokus: Et besøg i en butik. Introduktionen giver de kursister, som ikke har deltaget i de forudgående lektioner, mulighed for at deltage aktivt i undervisningen.

Forberedelse
Læreren overvejer, hvordan de kursister, som hverken har arbejdet med dialogen derhjemme eller har været ude at lytte til sproget i butikker, skal stilladseres. Disse kursister kan evt. arbejde selvstændigt med dialogen fra opgave 14.

DAG 3 – OPGAVE 16:
Lav en dialog · Forbered dit besøg i en butik

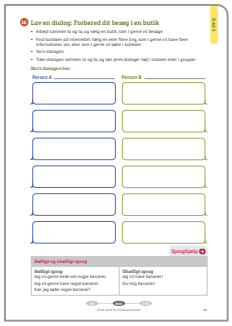

Fase:	3. undervisningsgang, under-fase
Opgavetype:	projekt (forberedelse)
Organisering:	i par eller grupper
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 21 og fysiske eller elektroniske tilbudsaviser

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er, at kursisterne forbereder deres besøg i butikker. Læreren kan tage nogle tilbudsaviser med, så man kan arbejde med en fysisk avis, eller kursisterne kan selv søge efter forskellige butikkers hjemmesider på nettet. Læreren viser evt. eksempler på forskellige butikkers hjemmesider. Kursisterne samarbejder i grupper om først at vælge en butik, som de godt kunne tænke sig at besøge og derefter at lave en dialog. Der fokuseres på at udnytte alle ressourcer i gruppen og kursisternes viden om emnet. Læreren opfordrer kursisterne til at bruge hele undervisningsmaterialet. Arbejdet stilladseres ved hjælp af skemaet fra opgave 15. Sproghjælpen til opgave 16 kan også benyttes i denne opgave.

Forberedelse
Læreren overvejer muligheder for gruppedannelse og beslutter, om der skal medbringes fysiske tilbudsaviser, eller om der kan anvendes internetsøgning efter elektroniske versioner i undervisningen. Læreren overvejer også, hvordan sproghjælpen skal præsenteres og anvendes i opgaveløsningen.

Ekstra
Denne opgave indeholder sproghjælp til kursisterne, som de kan trække på, mens de forbereder deres samtale i butikken. Arbejdet med høfligt og uhøfligt sprog kan med fordel udvides.

DAG 3 – OPGAVE 17:
Besøg en butik · Tal med en butiksassistent

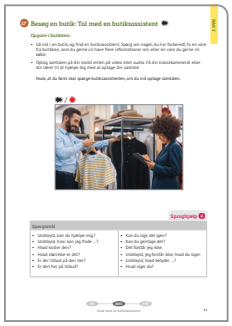

Fase:	3. undervisningsgang, under-fase
Opgavetype:	projekt (afprøvning)
Organisering:	individuelt, i små grupper eller hele klassen
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 22, noter fra undervisningen og telefon til optagelse

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er at afprøve egen sprogbrug i en autentisk situation i en konkret butik. Besøget kan gennemføres med hele klassen i samme butik eller kursisterne kan enkeltvis eller i små grupper selv besøge forskellige butikker efter eget valg og afprøve det sprogbrug, som de har forberedt. Samtalerne i butikkerne optages med henblik på senere bearbejdning på Dag 4.

Forberedelse
Læreren undersøger, hvilke butikker det er muligt at besøge. Læreren tjekker, om alle kursisterne kan optage lyd med deres telefoner og viser, hvordan det kan gøres. Læreren introducerer til opgavens sproghjælp, hvis det ikke allerede er gjort i opgave 15. Læreren laver en seddel til kursisterne, hvor de beder om lov til at optage.

(*Eksempeltekst: Jeg lærer dansk på en sprogskole. Må jeg optage vores samtale på min mobil? Jeg skal bruge den til mit hjemmearbejde på sprogskolen, så jeg bliver bedre til dansk.*)

Ekstra
Denne opgave indeholder sproghjælp til kursisterne, som de kan trække på, mens de forbereder deres samtale i butikken. Her og i andre opgaver har vi med vilje undladt at have fokus på de grammatiske former (som fx den, det, de). Læreren kan med fordel planlægge arbejde med grammatik som del af efter-fasen i de enkelte dage i forløbet

DAG 3 – OPGAVE 18:

Lyt og skriv ned · Din samtale i butikken

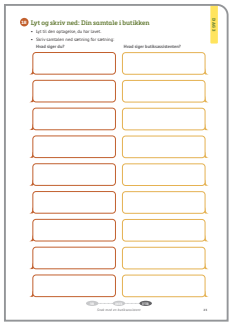

Fase:	3. undervisningsgang, efter-fase
Opgavetype:	projekt (transskription)
Organisering:	individuelt arbejde (evt. hjemmearbejde)
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 23, optagelse på telefonen og head sets

Formål og instruktion

Formålet med denne opgave er at fastholde og bearbejde samtalen fra butikken, så den kan bruges i undervisningen på Dag 4. Kursisterne skriver samtalerne ned sætning for sætning for at fastholde det sagte og de udtryk og talemåder, de har hørt og optaget på deres telefon i butikkerne.

Forberedelse

Læreren har på forhånd forberedt kursisterne på, at de skal tage head set med til deres telefoner, så de kan høre deres optagelser uden at forstyrre hinanden. Opgaven kan også planlægges som studiecenter- eller hjemmearbejde.

Dag 4: Evaluering af besøg i butikker

DAG 4 – OPGAVE 19:
Opstart · Klassens besøg i butikker

Evaluering af besøg i butikker

Fase:	4. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	klassesamtale
Organisering:	fælles i klassen
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 24 og tavle

Formål og instruktion
Formålet med denne opgave er at samle op på kursisternes oplevelser og erfaringer fra butiksbesøget og begynde arbejdet med at analysere sprogbrug. Læreren igangsætter og stilladserer en klassesamtale. Kursisterne udfylder skemaet i kompendiet, og læreren udfylder samme skema på tavlen. Læreren kan fx bruge følgende spørgsmål:

1. Hvilken butik har du besøgt?
2. Hvordan gik dit besøg i butikken?
3. Hvad gik godt?
4. Hvad gik dårligt?
5. Hvilke spørgsmål har du? Var der noget, du ikke kunne forstå?

Forberedelse
Læreren overvejer, hvordan kursisternes sprogbrugsanalyser og øvrige oplevelser samles og formidles til andre kursister i klassen.

DAG 4 – OPGAVE 20:

Lyt og skriv · Klassens besøg i forskellige butikker

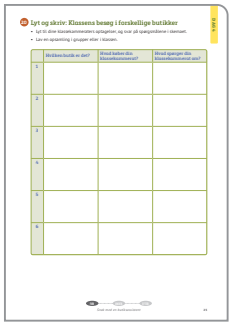

Fase:	4. undervisningsgang, før-fase
Opgavetype:	fokuseret lytning
Organisering:	gruppearbejde eller fælles i klassen
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 25 og lydoptagelser fra kursisternes mobiltelefoner eller oplæsning i klassen

Formål og instruktion

Formålet med denne opgave er sproglig opmærksomhed på kursisternes samtaler i butikkerne, og opmærksomhed på om kursisternes transskriptioner af deres samtaler stemmer overens med deres lydfiler. Kursister, der ikke har gennemført eller optaget en samtale, er aktive lyttere.

Forberedelse

Læreren overvejer, hvordan der skal samles op og gives feedback.

DAG 4 – OPGAVE 21:

Spørgsmål til dig · Din samtale i butikken

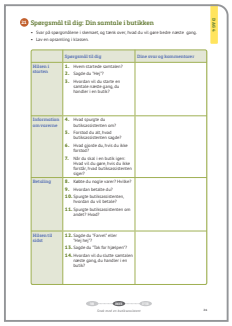

Fase:	4. undervisningsgang, under-fase
Opgavetype:	analyse af sprogbrug
Organisering:	individuelt arbejde eller gruppearbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 26 og optagelsen/transskriptionen

Formål og instruktion

Formålet med denne opgave er at analysere sprogbrugen i den samtale, som kursisterne har gennemført i butikkerne samt skabe refleksion over, hvad der kan forbedres næste gang, kursisterne skal føre en samtale i en butik. Kursisterne svarer på spørgsmål i skemaet individuelt og sammenligner deres svar med andre kursister i klassen. Læreren viser et eksempel på tavlen. Læreren giver kursisterne feedback på deres svar i skemaet.

Forberedelse

Læreren forbereder, hvordan der skal samles op i plenum.

DAG 4 – OPGAVE 22:

Skriv en dialog · En ny samtale i en butik

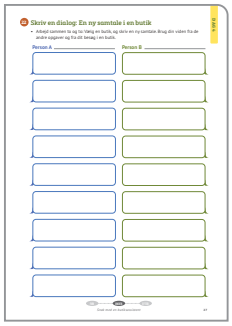

Fase:	4. undervisningsgang, under-fase
Opgavetype:	projekt
Organisering:	pararbejde
Materialer:	undervisningsmaterialets s. 27

Formål og instruktion

Formålet med denne opgave er at fastholde den læring, som kursisterne har opnået i forbindelse med deres analyse af deres egen samtale i butikken i opgave 21. Kursisterne skal derfor i par skrive en ny dialog, som skal indeholde elementer af den viden, som de har opnået, dvs. kursisterne skal bruge deres nyerhvervede viden i den nye samtale.

Forberedelse

Læreren forbereder hvilke par, der skal arbejde sammen, og hvilke differentieringsmuligheder der er.

DAG 4 – OPGAVE 23:

Evaluering · Hvad har du lært?

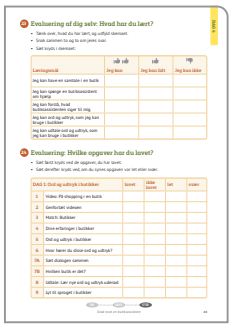

Fase:	4. undervisningsgang, efter-fase
Opgavetype:	selvevaluering
Organisering:	individuelt arbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 28

Formål og instruktion

Formålet med opgaven er, at kursisterne evaluerer deres sproglige udvikling i dette forløb (deres kommunikative kompetencer). Kursisterne gøres opmærksom på, at spørgsmålene i opgaven hænger sammen med læringsmålene, som der blev arbejdet med indledningsvist på Dag 1, og som kan genbesøges i materialet.

Forberedelse

Læreren overvejer, om kursisterne skal have individuel eller fælles feedback på opgaven. Læreren overvejer desuden, hvordan denne opgave skal løses af de kursister, som ikke har deltaget i det fulde forløb. Fx om de skal lave nogle af opgaverne som selvstændigt arbejde i stedet for at deltage i evalueringen.

DAG 4 – OPGAVE 24:

Evaluering · Hvilke opgaver har du lavet?

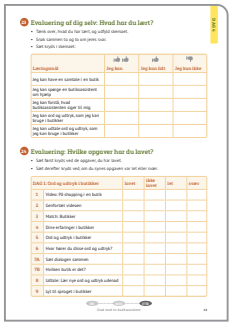

Fase:	4. undervisningsgang, efter-fase
Opgavetype:	selvevaluering
Organisering:	individuelt arbejde
Materialer:	undervisningsmaterialet s. 28

Formål og instruktion

Formålet med opgaven er at have fokus på læreprocessen. Den bedste motivation for læring er at kunne se sin egen udvikling og følge den læreproces, man har været igennem. Evt. manglende sproglig udvikling kan på samme tid synliggøres og forklares, når kursisten kan se, at hun/han ikke har arbejdet (nok) med opgaverne i forløbet.

Forberedelse

Læreren forbereder, hvordan der skal gives individuel feedback til kursisterne. Læreren overvejer, hvilke opgaver kursister, der ikke har deltaget i det fulde forløb, med fordel kan lave.

DAG 4 – OPGAVE 25:

Evaluering · Hvad har du lært, og hvad vil du huske?

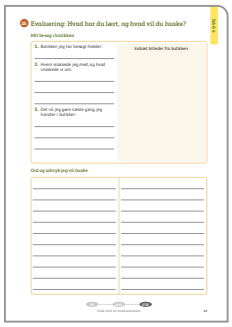

Fase:	4. undervisningsgang, efter-fase
Opgavetype:	selvevaluering
Organisering:	individuelt arbejde eller pararbejde
Materialer:	hele undervisningsmaterialet

Formål og instruktion

Formålet er at se på det samlede forløb samt reflektere over den læreproces, der har været, og hvad kursisterne hver især vil tage med sig og huske, når de skal besøge butikker igen. Arbejdet er mest individuelt, fordi ordforrådet er individuelt.

Forberedelse

Læreren overvejer, om der skal anvendes billeder fra besøget i butikkerne, og hvordan de kan printes mv. Læreren forbereder også, hvordan der skal gives individuel feedback til kursisterne.

Kopisider

KOPISIDE 1 – OPGAVE 2:

Video-dictogloss: På shopping i en tøjbutik

- Arbejd sammen og skriv en tekst om videoen. Brug de 9 ord, I har arbejdet med.

Anne

Else

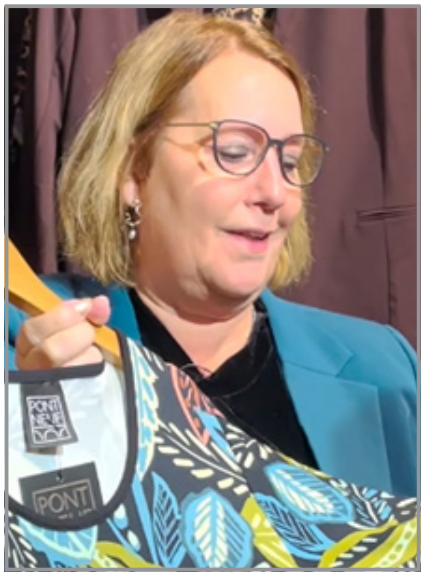

ekspedienten

Anne er på shopping med sin veninde Else. De går ind i en tøjbutik, og de siger hej til butiksassistenten.

KOPISIDE 2.1 – OPGAVE 6:

Liste over ord og udtryk til matchopgave

Hej
Goddag
Hvad kan jeg hjælpe med?
Jeg vil gerne kigge på et par løbesko.
Hvad skulle det være?
Undskyld, må jeg spørge dig om noget?
Undskyld, kan du hjælpe mig?
Har du et øjeblik?
Må jeg bede om en pose?
Må jeg bede om kvitteringen?
Jeg kigger bare!
Det er helt i orden.
Sig til, hvis du har brug for hjælp.
Tak for hjælpen.
Tak for det.
Passer den?

KOPISIDE 2.2 – OPGAVE 6:

Liste over ord og udtryk til matchopgave

Kan jeg prøve en anden størrelse?
Er den her på tilbud?
Hvor mange procent rabat er der på den her?
Vi har desværre ikke flere.
Det er udsolgt.
Ellers andet?
Hvad bliver det?
Det bliver 295 kroner.
På beløbet?
Lige på.
Kort eller kontant?
På kort, tak.
Hav en god dag.
Bonnen med?
Vil du købe en pose?

KOPISIDE 3.1 – OPGAVE 7A OG 7B: DIALOG 1

Sæt dialogen sammen · Hvad siger butiksassistenten og kunden?

Person A	Person B
A Hej, kan jeg hjælpe dig?	**B** Ja, jeg vil gerne kigge på nogle løbesko.
A Ja, løbeskoene har vi lige herovre.	**B** Okay, tak.
A Hvilken størrelse bruger du?	**B** 39.
A Vil du prøve de her sko?	**B** Ja, tak. De passer. Dem vil jeg gerne købe.
A Super, er du medlem af klubben Sport 24?	**B** Ja, men jeg har ikke mit medlems-kort med.
A Hvad er dit mobilnummer?	**B** Mit mobilnummer er 55 72 99 43.
A Tak, du står som Anne her i systemet.	**B** Ja, det er mig. Hvad bliver det?
A Det bliver 599 kroner. Vil du betale med kort?	**B** Ja tak, lige på.
A Tak. Her er din kvittering. Hav en god dag og god løbetur.	**B** Tak for det. Hej hej.

KOPISIDE 3.2 – OPGAVE 7A OG 7B: DIALOG 2

Sæt dialogen sammen · Hvad siger butiksassistenten og kunden?

Person A	Person B
A Hej, hvad kan jeg hjælpe med?	**B** Hej, jeg vil gerne have nogle rundstykker.
A Ja, hvor mange skal du have?	**B** Ti, tak.
A Okay. Hvad slags rundstykker kunne du tænke dig?	**B** Fem håndværkere, tre birkes og to grovstykker.
A Ja, ellers andet?	**B** Ja, tak, jeg vil også gerne bede om et rugbrød.
A Med eller uden kerner?	**B** Uden kerner, tak.
A Værsgo. Ellers andet?	**B** Nej tak, det var det hele.
A Det bliver 112 kroner.	**B** Ok, på kort, tak.
A Vil du have bonen med?	**B** Nej tak.
A Hej hej!	**B** Hej hej!

KOPISIDE 3.3 – OPGAVE 7A OG 7B: DIALOG 3

Sæt dialogen sammen · Hvad siger butiksassistenten og kunden?

Person A	Person B
A Undskyld, må jeg spørge om noget?	**B** Ja, selvfølgelig.
A Er der ikke flere strømper på tilbud?	**B** Hmm, det kan jeg lige undersøge. Jeg tjekker lige på lageret. Øjeblik.
A Tak.	**B** Vi har desværre ikke flere tilbage, men vi får flere igen i morgen.
A Åh, det var godt!	**B** Skal jeg tage nogle strømper fra til dig i morgen?
A Ja, det må du meget gerne.	**B** Hvor mange skal du have?
A 3 par, tak.	**B** Hvilket navn skal jeg skrive på bestillingen?
A Søren Pedersen.	**B** Super, så er de bestilt til dig.
A Mange tak, hej hej!	**B** Vi ses i morgen!

KOPISIDE 3.4 – OPGAVE 7A OG 7B: DIALOG 4

Sæt dialogen sammen · Hvad siger butiksassistenten og kunden?

Person A	Person B
A Hej, hvad kan jeg hjælpe med?	**B** Hej, jeg har fået den her parfume i gave, men vil gerne bytte den til en større.
A Ja, skal det være 100 ml eller 300 ml?	**B** Hmm, 100 ml tror jeg er fint.
A Ok, vil du købe en creme med som passer til parfumen?	**B** Øh, hvad koster den?
A Den koster 249 for 50 ml. Du kan lige prøve den.	**B** Ok, jeg vil gerne prøve den.
A Hvad synes du om den?	**B** Den dufter rigtig godt, den vil jeg også gerne købe.
A Så bliver det 355 kr. for det hele. Det bliver du rigtig glad for.	**B** Det tror jeg også, jeg gør.
A Bare lige på?	**B** Ja tak.
A Bonen kan du finde online.	**B** Ok. Tak.
A Vi ses.	**B** Vi ses.

KOPISIDE 3.5 – OPGAVE 7A OG 7B: DIALOG 5

Sæt dialogen sammen · Hvad siger butiksassistenten og kunden?

Person A	Person B
A Hej, jeg vil gerne kigge på en gryde til min mor i fødselsdagsgave.	**B** Ja, hvor stor skal gryden være? Vi har mange forskellige størrelser.
A Hun har skrevet på sin ønskeliste, at den skal være på 2,5 liter.	**B** Hmm. Jeg tror kun at den findes i 2.2 eller 2.8 liter. Jeg kan lige tjekke på computeren.
A Ok, det må du meget gerne.	**B** Ja, den laves kun i 2.2 eller 2.8 liter.
A Så tager jeg den i 2.2 liter.	**B** Ja, skal du have låg med til den?
A Hvad koster et låg?	**B** Låget koster 149 og gryden koster 299.
A Ok, jeg tager gryden og låget.	**B** Skal det pakkes ind?
A Ja tak.	**B** Betaler du med kort eller kontant?
A Jeg har faktisk lige penge her i kontanter.	**B** Super, tak for det.
A Hav en god dag.	**B** Tak, i lige måde.

KOPISIDE 4 – OPGAVE 11: REPLIKKER TIL SAMTALE I EN BUTIK

Sæt dialogen sammen · En samtale i en butik

A	Hej
B	Hej. Hvad kan jeg hjælpe med?
A	Jeg vil gerne have noget hakket oksefars.
B	Ja tak, hvor meget vil du gerne have?
A	Hmm, 500 gram, tror jeg. Er det ikke nok til 4 personer? Vi skal lave burgere.
B	Jo, det passer meget godt, men der er tilbud på 1 kg i dag til 80 kr.
A	Ellers tak, jeg skal kun bruge 500 g.
B	Ellers andet?
A	Ja, jeg skal også bruge nogle kyllingefileter.
B	Ja, hvor mange vil du gerne have?
A	5 stk.
B	Ja ellers andet?
A	Har du flere hvidløgspølser?
B	Nej, de er desværre udsolgt. Vi får flere igen i morgen.
A	Ok, det var det hele. Hvad bliver det?
B	Det bliver 225 kr.
A	Ok på kort tak.
B	Ja værsgo, vil du have en kvittering med?
A	Ellers tak, god dag.
B	Tak og i lige måde.
A	Hej hej!
B	Hej hej!

KOPISIDE 5.1 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 1

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Hej	**A** …
B …	**B** Hej
A Jeg vil gerne kigge på en ny cykel til mig selv.	**A** …
B …	**B** Ja, hvilken type cykel skal det være?
A En almindelig damecykel med plads til en barnestol?	**A** …
B …	**B** Ja, der har vi en på tilbud lige nu til 3599 kr.
A Okay, den vil jeg gerne prøve at kigge på.	**A** …
B	**B** Du må også gerne prøve at cykle en tur på den.
A Ja tak, det vil jeg gerne.	**A** …

KOPISIDE 5.2 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 2

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Hej!	**A** …
B …	**B** Hej!
A Det bliver 278 kr.	**A** …
B …	**B** Kan jeg få 100 over?
A Ja, det kan du godt.	**A** …
B …	**B** Ellers andet?
A Nej tak. Hav en god dag!	**A** …
B …	**B** Tak, i lige måde.

KOPISIDE 5.3 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 3

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Hej! **B** … **A** Må jeg bede om to pakker Cecil. **B** … **A** Lange tak. **B** … **A** Nej tak. På kort tak. **B** … **A** Hej hej!	**A** … **B** Hej! **A** … **B** Ja tak, skal det være lange eller korte? **A** …. **B** Ellers andet. **A** … **B** 127,50 bliver det. **A** … **B** Hej hej!

KOPISIDE 5.4 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 4

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Hej. Må jeg forstyrre et øjeblik?	**A** …
B …	**B** Ja, hvad kan jeg hjælpe med?
A Jeg kan se i avisen, at der er tilbud på mælk, men der er ikke mere henne i køleskabet. Er det udsolgt?	**A** …
B …	**B** Hmm. Jeg ved det ikke, men jeg går lige ud og tjekker, om vi har flere kasser stående i kølerummet.
A Tak for hjælpen.	**A** …

KOPISIDE 5.5 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 5

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Hej!	**A** …
B …	**B** Hej!
A Det bliver 278 kr.	**A** …
B …	**B** På beløbet, tak.
A Bonnen med?	**A** ….
B …	**B** Nej, tak.
A Okay. Hav en god dag!	**A** …
B …	**B** Tak, i lige måde.

KOPISIDE 5.6 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 6

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Hej!	**A** …
B …	**B** Hej!
A Jeg har købt de har bukser, men de er for små.	**A** …
B …	**B** OK, har du bonnen med på bukserne?
A Ja, den er her.	**A** ….
B …	**B** Vil du finde noget andet herinde i H&M?
A Nej tak. Jeg vil gerne have pengene udbetalt.	**A** …
B …	**B** Ok, på kort eller kontant?
A Kort tak.	**A** …
B ..	**B** Vil du godt skrive under her?
A Ja, selvfølgelig.	**A** …
B …	**B** Så er det i orden. Hej hej!
A Hej hej!	**B** …

KOPISIDE 5.7 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 7

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Hej!	**A** …
B …	**B** Hej!
A Jeg har købt de her sko til min søn, men de er for små. Jeg vil gerne bytte dem.	**A** …
B …	**B** Ja, har du bonnen med på skoene?
A Ja, værsgo.	**A** …
B …	**B** Hvilken størrelse skal du bruge?
A Jeg tror jeg skal bruge en størrelse 38.	**A** …
B …	**B** Okay, det finder jeg.
A Tak!	**A** …

KOPISIDE 5.8 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 8

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Hej	**A** …
B …	**B** Hej, har du brug for hjælp?
A Ja, jeg vil gerne kigge på en ny bluse.	**A** …
B …	**B** Ja, skal den passe til nogle bestemte bukser?
A Nej, bare et par jeans.	**A** …
B …	**B** Ok, vi har lige fået denne her bluse hjem i superflotte sommerfarver.
A Den vil jeg gerne prøve. Den er godt nok flot. Hvad koster den?	**A** …
B …	**B** Den koster 599. Hvilken størrelse bruger du?
A Jeg bruger en størrelse large.	**A** …
B …	**B** Den er her. Du kan prøve den i prøverummet hernede.
A Ok, tak for hjælpen.	

KOPISIDE 5.9 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 9

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Undskyld, arbejder du her i butikken?	**A** …
B ..	**B** Ja, hvad kan jeg hjælpe med?
A Jeg vil gerne kigge på en ny boremaskine.	**A** …
B …	**B** Hvor meget må den koste?
A Max 500 kr.	**A** …
B …	**B** Ok, jeg har en fra Bosch her. Den er rigtig god.
A Ok, den tager jeg. Tak for hjælpen.	**A** …
	B Det var så lidt, du kan betale for den oppe ved kassen.

KOPISIDE 5.10 – OPGAVE 12A OG 12B: SAMTALE 10

Gruppe- eller klassearbejde · Samtaler i forskellige butikker

Person A	Person B
A Nummer 127.	**A** …
B …	**B** Ja, det har jeg. Hej.
A Hvad kan jeg hjælpe med?	**A** …
B …	**B** Jeg vil gerne købe nogle hoved-pinepiller.
A Ja, hvad skal det være for en slags?	**A** …
B …	**B** Det ved jeg ikke…
A Jeg har fx Pamol eller Panodil?	**A** …
B …	**B** Ja, tak.
A Der er 20 piller i en pakke, skal du have sådan en?	**A** …
B …	**B** Ja, tak.
A Ok, det bliver 25 kr.	**A** …
B …	**B** OK.
A På kort?	**A** …
B …	**B** Nej, jeg har kontanter her.
A Tak for det og ha´ en god dag.	**A** …
B …	**B** Tak i lige måde.